

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som behövs för genomförandet av EU:s förordning om allmän produktsäkerhet och till lag om konsumtionstjänsters säkerhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I syfte att genomföra EU:s förordning om allmän produktsäkerhet föreslås det i denna proposition att en lag om konsumentprodukters säkerhet stiftas, att lagen om marknadskontrollen av vissa produkter ändras samt att konsument säkerhetslagen och lagen om underrättelser till Europeiska kommissionen om marknadskontrollen av vissa produkter som medför risk upphävs. Enligt förslaget upphävs vissa förordningar som utfärdats med stöd av konsument säkerhetslagen. Dessutom föreslås det att en lag om konsumtionstjänsters säkerhet stiftas.

Det föreslås att de hänvisningar till konsument säkerhetslagen som finns i miljöskyddslagen, hälsoskyddslagen, konsument skyddslagen, lagen om kosmetiska produkter, tobakslagen, jaktlagen, kemikalielagen, hiss säkerhetslagen, strafflagen och lagen om vissa brandskyddsanordningar ändras. Vissa bestämmelser i miljöskyddslagen, tobakslagen och jaktlagen grundar sig delvis på innehåll i konsument säkerhetslagen, och det föreslås att dessa bestämmelser ändras också innehållsmässigt.

Propositionens huvudsakliga syften är att genomföra EU:s förordning om allmän produktsäkerhet och att modernisera den allmänna regleringen om konsumtionstjänsters säkerhet. Genomförandet av förordningen om allmän produktsäkerhet förutsätter reglering särskilt när det gäller marknadskontrollmyndigheter och deras befogenheter samt de påföljder som tillämpas på överträdelse av förordningen om allmän produktsäkerhet. Genomförandet förutsätter också att överlappande reglering upphävs. Enligt förslaget upphävs konsument säkerhetslagen och införs bestämmelser om konsumentprodukters och konsumtionstjänsters säkerhet i egna författningar. I lagen om marknadskontrollen av vissa produkter görs de ändringar som behövs för att genomföra förordningen om allmän produktsäkerhet. Utöver det införlivas i den lagen och i lagen om konsumentprodukters säkerhet bestämmelserna i den gällande lagen om underrättelser till Europeiska kommissionen om marknadskontrollen av vissa produkter som medför risk, till den del och i den form som de behövs för att genomföra förordningen om allmän produktsäkerhet.

Bestämmelser om de produkter som omfattas av tillämpningsområdet för förordningen om allmän produktsäkerhet införs enligt förslaget till den del det enligt förordningen behövs i lagen om konsumentprodukters säkerhet. I lagen föreskrivs det främst om språkkrav som gäller produktsäkerhet, behöriga marknadskontrollmyndigheter och vissa av deras befogenheter samt påföljder som tillämpas på överträdelse av förordningen om allmän produktsäkerhet. Största delen av de föreslagna bestämmelserna om befogenheter tas in i lagen om marknadskontroll av vissa produkter. Enligt förslaget föreskrivs det i lagen om konsumentprodukters säkerhet också om marknadskontroll av maskiner som är avsedda att användas av konsument och om påföljder för överträdelse av den reglering som gäller dem samt om konsument säkerhetsdelegationen.

I den föreslagna lagen om konsumtionstjänsters säkerhet föreskrivs det om kraven på säker konsumtionstjänst och bedömning av säkerhet, tjänsteleverantörens skyldigheter, tillsynsmyndigheten och tillsynsmyndighetens tillsynsmetoder, tillsynsmyndighetens förpliktande beslut och de påföljder som tillämpas vid överträdelse av lagen. Den föreslagna lagen om konsumtionstjänsters säkerhet ska gälla som allmän lag i fråga om konsumtionstjänsters säkerhet.

Både i lagen om konsumentprodukters säkerhet och i lagen om konsumtionstjänsters säkerhet föreskrivs det om den behöriga myndighetens möjlighet att påföra en påföljdsavgift. På överträdelse av regleringen tillämpas därtill bestämmelserna om hälsobrott i strafflagen.

Lagarna avses huvudsakligen träda i kraft den 13 december 2024. En del av lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2025.

1.

Lag

om konsumentprodukters säkerhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på konsumentprodukter.

Med *konsumentprodukter* avses i denna lag produkter som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 om allmän produktsäkerhet, ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG och rådets direktiv 87/357/EEG, nedan *förordningen om allmän produktsäkerhet*.

Med avvikelse från 1 mom. tillämpas 4–6 § i denna lag också på marknadskontrollen av produkter som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/42/EG om maskiner och om ändring av direktiv 95/16/EG och som är avsedda att användas eller som i väsentlig omfattning används för privat konsumtion (*maskiner som är avsedda att användas av konsument*). Med avvikelse från 1 mom. tillämpas 16 § i denna lag endast på maskiner som är avsedda att användas av konsument.

I denna lag föreskrivs också om konsumentssäkerhetsdelegationen.

2 §

Allmänna krav på konsumentprodukter

Bestämmelser om allmänna krav på konsumentprodukter och om skyldigheten att uppfylla dessa krav finns i förordningen om allmän produktsäkerhet.

Närmare bestämmelser om de krav som ställs på konsumentprodukter för att skydda hälsan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Språkrav som gäller konsumentprodukter

Den information som avses i artikel 9.7, artikel 11.4, artikel 19 d och artikel 22.9 d i förordningen om allmän produktsäkerhet ska ges på finska, svenska eller båda språken på det sätt som föreskrivs i 34 § i språklagen (423/2003), om inte informationen getts genom allmänt kända anvisnings- eller varningsanteckningar.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när den information som avses i momentet ges i elektroniskt format på det sätt som avses i artikel 21 i förordningen om allmän produktsäkerhet.

Om inte något annat följer av 2 mom. ska den information som avses i artikel 21 i förordningen om allmän produktsäkerhet ges på finska, svenska eller båda språken på det sätt som föreskrivs i 34 § i språklagen till den del det behövs för att identifiera och förstå informationen.

4 §

Marknadskontrollmyndigheter

Marknadskontrollmyndighet enligt förordningen om allmän produktsäkerhet och denna lag är den myndighet som med stöd av annan lagstiftning övervakar en konsumentprodukts säkerhet.

Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet enligt förordningen om allmän produktsäkerhet och denna lag, om ingen sådan myndighet som avses i 1 mom. finns.

Om det inte finns någon sådan myndighet som avses i 1 mom. är Tullen dock marknadskontrollmyndighet enligt förordningen om allmän produktsäkerhet och denna lag, om marknadskontrollen gäller

1) import från länder utanför Europeiska unionen,

- 2) export från Finland,
- 3) transitering genom Finland,
- 4) lossning av ett parti konsumentprodukter och tillhörande lagring när konsumentprodukter levereras till Finland från Europeiska unionens medlemsstater.

Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet när det gäller maskiner som är avsedda att användas av konsumenter.

Bestämmelser om marknadskontrollmyndighetens uppgifter och befogenheter finns förutom i denna lag även i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016), nedan *marknadskontrollagen*, och i förordningen om allmän produktsäkerhet.

Bestämmelser om den myndighet som svarar för de yttre gränskontrollerna finns i 4 § 2 mom. i marknadskontrollagen.

5 §

Marknadskontroll

Marknadskontrollmyndigheten övervakar konsumentprodukternas säkerhet och överensstämmelse med kraven samt att de ekonomiska aktörerna och leverantörerna av onlinemarknadsplatser iakttar sina skyldigheter enligt denna lag och förordningen om allmän produktsäkerhet i fråga om konsumentprodukter.

På marknadskontrollen av konsumentprodukter tillämpas förutom denna lag även befogenheterna enligt marknadskontrollagen.

På marknadskontrollen av maskiner som är avsedda att användas av konsumenter tillämpas förutom 4–6 § i denna lag även befogenheterna enligt marknadskontrollagen.

6 §

Rätt att utföra inspektioner

Bestämmelser om marknadskontrollmyndighetens rätt att utföra inspektioner finns i marknadskontrollagen.

I utrymmen som används för boende av permanent natur får inspektion vidtas endast om inspektionen är nödvändig för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller och det finns anledning att misstänka att ett brott som avses i 44 kap. 1 § i strafflagen (39/1889) har begåtts.

En utomstående expert som avses i 14 § i marknadskontrollagen kan inte ges rätt att utsträcka inspektionen till i 2 mom. avsedda utrymmen som används för boende av permanent natur.

7 §

Förelägganden som gäller leverantörer av onlinemarknadsplatser

Om en leverantör av en onlinemarknadsplats har sådant innehåll på sitt onlinegränssnitt som hänvisar till ett erbjudande om en farlig produkt och det inte finns andra effektiva sätt att avlägsna allvarliga risker, kan marknadskontrollmyndigheten förelägga leverantören av onlinemarknadsplatsen att avlägsna detta innehåll från sitt onlinegränssnitt, blockera tillgången till det eller visa en uttrycklig varning.

Om förutsättningarna enligt artikel 22.5 i förordningen om allmän produktsäkerhet uppfylls, kan marknadskontrollmyndigheten i sitt föreläggande som utfärdas med stöd av 1 mom. kräva att leverantören av onlinemarknadsplatsen under en angiven period från sitt onlinegränssnitt avlägsnar allt identiskt innehåll som hänvisar till ett erbjudande om den farliga produkten i fråga, blockerar tillgången till det eller visar en uttrycklig varning.

Vid tillämpningen av denna paragraf ska det som i artikel 22.4 första stycket och artikel 22.5 i förordningen om allmän produktsäkerhet föreskrivs om utfärdandet av föreläggandet och innehållet i det iakttas.

Marknadskontrollmyndigheten kan även interimistiskt utfärda ett föreläggande enligt 1 och 2 mom. Det interimistiska föreläggandet gäller tills marknadskontrollmyndigheten avgör saken slutgiltigt. Marknadskontrollmyndigheten ska avgöra saken skyndsamt.

Marknadskontrollmyndigheten får förena ett föreläggande som den utfärdar med stöd av denna paragraf med vite eller med hot om att den försummade åtgärden utförs på den försumliges bekostnad.

8 §

Information till Europeiska kommissionen

Det är marknadskontrollmyndighetens uppgift att lämna in de anmälningar av medlemsstaten som avses i artikel 26.1–26.3 och 26.6–26.8 i förordningen om allmän produktsäkerhet och utföra medlemsstatens kontroller som avses i artikel 26.8 i den förordningen.

9 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift kan påföras en tillverkare eller en person som enligt artikel 13 i förordningen om allmän produktsäkerhet ska anses vara tillverkare, om denne inte uppfyller följande krav eller fullgör följande skyldigheter enligt förordningen om allmän produktsäkerhet:

- 1) kraven i artikel 9.2 och 9.3 på att göra en intern riskanalys och utarbeta teknisk dokumentation,
- 2) kravet i artikel 9.4 på att säkerställa att det finns förfaranden för att produkter som serietillverkats ska fortsätta att överensstämma med det allmänna säkerhetskravet i artikel 5 i förordningen om allmän produktsäkerhet,
- 3) kraven i artikel 9.5–9.7 på märkning och information,
- 4) kravet i artikel 9.8 på att vidta korrigerande åtgärder för att på ett verkningsfullt sätt få produkten att överensstämma med kraven, informera konsumenterna om att produkten är farlig i enlighet med artikel 35 eller 36 i förordningen om allmän produktsäkerhet och via Safety Business Gateway informera marknadskontrollmyndigheterna i de medlemsstater där produkten har tillhandahållits på marknaden,
- 5) kravet i artikel 9.10 på att säkerställa att andra ekonomiska aktörer, ansvariga personer och leverantörer av onlinemarknadsplatser i den berörda leveranskedjan på lämpligt sätt hålls informerade om alla identifierade säkerhetsproblem,
- 6) kravet i artikel 9.11 på att göra kommunikationskanaler allmänt tillgängliga,
- 7) kravet i artikel 9.12 på att undersöka inkomna klagomål och mottagna upplysningar om olyckor och föra ett internt register över dessa klagomål samt över produktåterkallelser och eventuella korrigerande åtgärder,
- 8) skyldigheten i artikel 20 att anmäla en olycka eller instruera importören eller en av distributörerna att göra anmälan.

Påföljdsavgift kan också påföras en importör som inte uppfyller följande krav eller fullgör följande skyldigheter enligt förordningen om allmän produktsäkerhet:

- 1) kravet i artikel 11.1 på att innan en produkt släpps ut på marknaden säkerställa att produkten uppfyller det allmänna säkerhetskravet i artikel 5 i förordningen om allmän produktsäkerhet och att tillverkaren har uppfyllt kraven i artikel 9.2, 9.5 och 9.6 i förordningen om allmän produktsäkerhet,
- 2) kravet i artikel 11.2 på att informera tillverkaren om en farlig produkt och säkerställa att marknadskontrollmyndigheterna informeras om detta via Safety Business Gateway,
- 3) kraven i artikel 11.3 och 11.4 på märkning och information,
- 4) kravet i artikel 11.8 på att underrätta tillverkaren om att produkten är farlig, vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att på ett verkningsfullt sätt få produkten att överensstämma med kraven och via Safety Business Gateway informera marknadskontrollmyndigheterna i de medlemsstater där produkten har tillhandahållits på marknaden,
- 5) kravet i artikel 11.9 på att göra kommunikationskanaler allmänt tillgängliga,
- 6) kravet i artikel 11.10 på att undersöka inkomna klagomål och mottagna upplysningar om olyckor och notera dessa klagomål, liksom produktåterkallelser och eventuella korrigerande åtgärder, i registret,
- 7) informationsskyldigheten i artikel 19,
- 8) kravet i artikel 20.3 på att informera tillverkaren om en olycka.

Påföljdsavgift kan också påföras en distributör som inte uppfyller följande krav eller fullgör följande skyldigheter enligt förordningen om allmän produktsäkerhet:

- 1) kravet i artikel 12.1 på att innan en produkt tillhandahålls på marknaden kontrollera att tillverkaren och, i tillämpliga fall, importören har uppfyllt kraven i artiklarna 9.5, 9.6, 9.7, 11.3 och 11.4, beroende på vad som är tillämpligt,
- 2) kravet i artikel 12.4 på att omedelbart informera tillverkaren eller importören, beroende på vad som är tillämpligt, om att en produkt som denne har tillhandahållit på marknaden är farlig,
- 3) informationsskyldigheten i artikel 19.

Påföljdsavgift kan också påföras tillverkarens representant som inte uppfyller följande krav eller fullgör följande skyldigheter enligt förordningen om allmän produktsäkerhet:

- 1) informationsskyldigheten i artikel 19,
- 2) kravet i artikel 20.3 på att informera tillverkaren om en olycka.

Påföljdsavgift kan också påföras en leverantör av en onlinemarknadsplats som inte uppfyller följande krav eller fullgör följande skyldigheter enligt förordningen om allmän produktsäkerhet:

- 1) skyldigheten i artikel 22.1 och 22.2 att utse en gemensam kontaktpunkt och ange informationen om kontaktpunkten i Safety Gate-portalen,
- 2) skyldigheten i artikel 22.1 att registrera sig i Safety Gate-portalen,

- 3) skyldigheten i artikel 22.3 att säkerställa att leverantören har interna processer för produktsäkerhet,
- 4) skyldigheten i artikel 22.4 eller 22.6 att på elektronisk väg informera om vidtagna åtgärder genom att använda de kontaktuppgifter till marknadskontrollmyndigheten som offentliggjorts i Safety Gate-portalen,
- 5) kravet i artikel 22.12 på att ge konsumenterna lämplig information i rätt tid,
- 6) kravet i artikel 22.12 på att avstå från att hindra produktåterkallelser,
- 7) kravet i artikel 22.12 på att via Safety Business Gateway informera om farliga produkter som har erbjudits på leverantörens onlinegränssnitt och som leverantören har faktisk kännedom om samt om eventuella korrigerande åtgärder som enligt dennes kännedom redan har vidtagits,
- 8) kravet i artikel 22.12 på att utan dröjsmål informera relevanta näringsidkare och ekonomiska aktörer om den information leverantören har fått om olyckor eller säkerhetsproblem, i de fall denne har kännedom om att produkten i fråga erbjuds av dessa näringsidkare via leverantörens gränssnitt,
- 9) kravet i artikel 22.12 på att utan dröjsmål via Safety Business Gateway anmäla eventuella olyckor som leverantören har informerats om och som leder till en allvarlig risk för eller faktisk skada på en konsuments hälsa eller säkerhet orsakad av en produkt som tillhandahålls på leverantörens onlinemarknadsplats samt informera tillverkaren om detta.

Påföljdsavgift kan dessutom påföras en ekonomisk aktör som inte uppfyller följande krav eller fullgör följande skyldigheter enligt förordningen om allmän produktsäkerhet:

- 1) informationsskyldigheten i artikel 19,
- 2) kravet i artikel 36 på att information om en produktsäkerhetsåterkallelse ska utformas som ett meddelande om återkallelse,
- 3) kravet i artikel 37 på att vid produktsäkerhetsåterkallelse erbjuda konsumenten en ändamålsenlig, kostnadsfri och snabb avhjälpande åtgärd.

10 §

Påföljdsavgiftens storlek

Påföljdsavgiftens storlek ska baseras på en samlad bedömning. När avgiftens storlek bestäms ska hänsyn tas till

- 1) överträdelsens art, omfattning och varaktighet samt hur allvarlig överträdelsen är,
- 2) den vinning som erhållits genom överträdelsen, om denna uppgift finns tillgänglig,
- 3) de åtgärder som tillverkaren, tillverkarens representant, importören, distributören eller leverantören av onlinemarknadsplatsen vidtagit för att lindra eller avhjälpa skadan,
- 4) de eventuella tidigare överträdelser som tillverkaren, tillverkarens representant, importören, distributören eller leverantören av onlinemarknadsplatsen begått med avseende på bestämmelserna i denna lag,
- 5) påföljder som påförts näringsidkaren i en annan medlemsstat för samma gränsöverskridande överträdelse, om information om sådana påföljder finns tillgänglig,
- 6) eventuella andra faktorer som kan ha påverkat omständigheterna än de som avses i 1–5 punkten.

Om påföljdsavgiften påförs en juridisk person får påföljdsavgiften utgöra högst en procent av omsättningen under året före det då överträdelsen upphörde, dock högst 100 000 euro. Om bokslutet ännu inte är klart när påföljdsavgiften påförs eller om affärsverksamheten nyligen inletts och något bokslut inte finns att tillgå, kan omsättningen uppskattas utifrån någon annan tillgänglig utredning.

Den påföljdsavgift som påförs en fysisk person får vara högst en procent av dennes inkomster enligt den verkställda beskattningen för året före det då överträdelsen upphörde, dock högst 10 000 euro. Om inkomsterna inte kan utredas på ett tillförlitligt sätt, kan de uppskattas utifrån annan tillgänglig utredning.

11 §

Påförande av påföljdsavgift

Påföljdsavgiften påförs av marknadskontrollmyndigheten. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

Påföljdsavgift får inte påföras, om det har förflutit mer än två år sedan handlingen. Påföljdsavgiften avskrivs när den avgiftsskyldiga fysiska personen avlider.

I ett ärende som gäller påföljdsavgift får det i syfte att påföra en fysisk person en påföljdsavgift inte användas uppgifter som personen har lämnat med stöd av skyldigheten att lämna uppgifter enligt 8 § i marknadskontrollagen och som har fåtts genom att personen med stöd av 28 § i den lagen har förelagts vite för att fullgöra skyldigheten.

12 §

Avstående från att påföra påföljdsavgift

Påföljdsavgift påförs inte om överträdelsen är ringa eller påförande av påföljdsavgift ska anses uppenbart oskäligt.

Påföljdsavgift påförs inte om personen för samma handling har ett ärende som gäller påförande av påföljdsavgift anhängigt eller om ärendet är avgjort och har vunnit laga kraft.

Påföljdsavgift behöver inte påföras om tillverkaren, tillverkarens representant, importören, distributören eller leverantören av onlinemarknadsplatsen har vidtagit tillräckliga korrigerande åtgärder omedelbart efter att överträdelsen upptäcktes och det inte är fråga om en allvarlig eller återkommande överträdelse.

Påföljdsavgift behöver inte heller påföras om ett vite har dömts ut på grund av samma överträdelse.

13 §

Påföljdsavgiftens förhållande till straffrättsliga bestämmelser

Påföljdsavgift får inte påföras någon som är misstänkt för samma handling i en förundersökning, någon i fråga om vilken det pågår åtalsprövning avseende samma handling eller någon som är svarande i domstol i ett brottmål som gäller samma handling. Påföljdsavgift får inte heller påföras någon som har dömts genom en lagakraftvunnen dom för samma handling i ett brottmål.

Om ett ärende som gäller påförande av påföljdsavgift är anhängigt för samma handling eller ärendet är avgjort och har vunnit laga kraft, får förundersökning inte inledas om den misstänkte är en fysisk person och får åtal inte väckas mot en fysisk person eller dom i ett brottmål meddelas.

Bestämmelser om straff för hälsobrott finns i 44 kap. 1 § i strafflagen.

14 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Vid sökande av ändring i beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite samt föreläggande och verkställighet av hot om tvångsutförande tillämpas dock viteslagen (1113/1990).

Ett beslut av marknadskontrollmyndigheten kan verkställas även om besvär anförs.

I ett interimistiskt förordnande som marknadskontrollmyndigheten utfärdar med stöd av 7 § i denna lag får ändring inte separat sökas genom besvär.

15 §

Verkställighet av påföljdsavgift

Bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgifter finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002). En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades.

16 §

Straffbestämmelser som gäller maskiner som är avsedda att användas av konsumenter

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett föreläggande som utfärdats med stöd av marknadskontrollagen ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *konsumentssäkerhetsförseelse* dömas till böter.

Den som bryter mot ett förbud eller föreläggande som har utfärdats med stöd av denna lag eller marknadskontrollagen och förenats med vite kan lämnas obestraftad för samma gärning.

Bestämmelser om straff för hälsobrott finns i 44 kap. 1 § i strafflagen.

17 §

Konsumentssäkerhetsdelegationen

I anslutning till arbets- och näringsministeriet kan det finnas en konsumentssäkerhetsdelegation.

Delegationen ska följa tillämpningen av och tillsynen över lagstiftningen om konsumentssäkerhet, lämna utlåtanden och lägga fram förslag och initiativ till utveckling av lagstiftningen och tillsynen över den samt behandla andra frågor som gäller verkställigheten av denna lag och lagen om konsumtionstjänsters säkerhet (/)

samt förbättrandet av konsumentprodukters och konsumtionstjänsters säkerhet. Delegationen ska också planera åtgärder för att skapa behövt samarbete med dem som handlägger frågor som gäller arbetarskydd, räddningsväsende, polisväsende, standardisering, forskning och testning samt andra frågor som gäller konsumentprodukters och konsumtionstjänsters säkerhet.

Närmare bestämmelser om konsumentssäkerhetsdelegationen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §

Konsumentssäkerhetsdelegationens sammansättning

Konsumentssäkerhetsdelegationen består av en ordförande och en vice ordförande samt högst 18 andra medlemmar. Samtliga medlemmar förordnas av statsrådet för tre år i sänder. Statsrådet utser en personlig suppleant för vice ordföranden och de andra medlemmarna.

Ordföranden samt vice ordföranden, sex andra medlemmar och deras suppleanter ska vara personer som inte kan anses representera verksamhetsutövarnas eller konsumenternas intressen.

Om en medlem eller en suppleant avgår under sin mandatperiod, utser arbets- och näringsministeriet, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 mom., en ny medlem eller suppleant i dennes ställe för den återstående mandatperioden.

19 §

Ikraftträdande

Genom denna lag upphävs konsumentssäkerhetslagen (920/2011).

Handels- och industriministeriets beslut om tungmetaller som övergår från förnödenheter som kommer i beröring med livsmedel (268/1992), handels- och industriministeriets beslut om utlösning av N-nitrosaminer och N-nitroserbare ämnen från dinappar och tröstnappar av elastomer eller gummi (903/1994), statsrådets förordning om maskiners säkerhet (400/2008) och statsrådets förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av vissa skärverktyg (683/2013) förblir i kraft.

Genom denna lag upphävs lagen om underrättelser till Europeiska kommissionen om marknadskontrollen av vissa produkter som medför risk (1197/2009).

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om konsumtionstjänsters säkerhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på konsumtionstjänster. Med *konsumtionstjänster* avses sådana tjänster som är avsedda att användas för eller som i väsentlig omfattning används för enskild konsumtion eller därmed jämförbar konsumtion.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i denna lag avses med *tjänsteleverantör* en fysisk person eller enskild eller offentlig juridisk person som tillhandahåller konsumtionstjänster.

Bestämmelserna i denna lag tillämpas inte på en tjänsteleverantör som är en fysisk person till den del personen tillhandahåller konsumtionstjänster i annan verksamhet än näringsverksamhet.

Bestämmelserna i denna lag tillämpas inte heller på en tjänsteleverantör som är en förening eller annan sammanslutning till den del den tillhandahåller sina medlemmar konsumtionstjänster i annan verksamhet än näringsverksamhet.

2 §

Lagens subsidiaritet och komplementaritet

Denna lag tillämpas på konsumtionstjänster till den del det inte annanstans i lag finns sådana bestämmelser om deras säkerhet som förutsätter minst samma säkerhetsnivå som denna lag.

3 §

Säker konsumtionstjänst och bedömning av säkerheten

Som säker betraktas en konsumtionstjänst som planeras och genomförs i enlighet med kraven i denna lag och som inte medför oacceptabel fara för hälsan för dem som använder konsumtionstjänsten eller för dem som direkt berörs av tjänsten.

Vid bedömningen av en konsumtionstjänsts säkerhet ska följande aspekter beaktas:

- 1) annan lagstiftning som gäller konsumtionstjänstens säkerhet,
- 2) internationella och nationella standarder som gäller konsumtionstjänstens säkerhet,
- 3) tillsynsmyndigheters anvisningar och rekommendationer,
- 4) uppförandekoder som gäller konsumtionstjänstens säkerhet,
- 5) aktuell kunskap och teknik,
- 6) rimliga förväntningar hos dem som använder konsumtionstjänsten eller hos dem som direkt berörs av tjänsten.

2 kap.

Tjänsteleverantörens skyldigheter

4 §

Omsorgsplikt

Tjänsteleverantören ska se till att konsumtionstjänsten är säker för användarna och andra som direkt berörs av tjänsten.

5 §

Skyldighet att inhämta information

Tjänsteleverantören ska ha sådana korrekta uppgifter om konsumtionstjänsten som är tillräckliga för att följa bestämmelserna i denna lag och som skäligen kan fås.

6 §

Identifiering av faror och bedömning av risker

Tjänsteleverantören ska identifiera de riskfaktorer och farliga situationer som anknyter till konsumtionstjänsten (*identifiering av faror*). Tjänsteleverantören ska bedöma de risker som är förknippade med dem (*bedömning av risker*).

Vid bedömningen av risker ska förutom andra allvarliga faror alltid även följande anses allvarliga:

- 1) fara för drunkning,
- 2) fara för fall från hög höjd,
- 3) fara på grund av djur,
- 4) fara som föranleds av en åtgärd som riktas mot kroppen eller av invasiv behandling,
- 5) fara på grund av stor rörelseenergi,
- 6) fara på grund av tjänstemiljöns ensliga läge,
- 7) fara som föranleds av att antalet människor är stort.

För att fullgöra sina skyldigheter enligt denna paragraf ska tjänsteleverantören föra bok över de omständigheter som avses i 1 och 2 mom.

7 §

Planering och genomförande

Tjänsteleverantören ska planera och genomföra konsumtionstjänsten så att den är säker. För detta ändamål ska tjänsteleverantören åtminstone

- 1) se till att den personal som deltar i planeringen och genomförandet av tjänsten är kunnig, är tillräckligt stor till antalet och har en tydlig ansvarsfördelning,
- 2) använda metoder, produkter och en miljö som är lämpliga för att konsumtionstjänsten ska kunna genomföras säkert,
- 3) förbereda sig för exceptionella situationer, olyckor och nödsituationer,
- 4) på ett klart och begripligt sätt ge användare av konsumtionstjänsten och andra som direkt berörs av tjänsten den information de behöver för att deras säkerhet ska tryggas,
- 5) försäkra sig om tillräcklig tillsyn under den tid konsumtionstjänsten används, samt
- 6) när tillhandahållandet av konsumtionstjänsten upphör avlägsna de faror som anknyter till konsumtionstjänsten.

För att fullgöra sina skyldigheter enligt denna paragraf ska tjänsteleverantören föra bok över de omständigheter som avses i 1 mom.

Närmare bestämmelser om de krav som ställs på planeringen och genomförandet av konsumtionstjänster för att skydda hälsan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Kontinuerlig bevakning och förbättring av säkerheten

Tjänsteleverantören ska bevaka konsumtionstjänstens säkerhet, brister i säkerheten och olyckor som orsakas av konsumtionstjänsten, bedöma genomförandet och effekterna av säkerhetsåtgärder samt vid behov vidta korrigerande åtgärder.

För att fullgöra sina skyldigheter enligt denna paragraf ska tjänsteleverantören föra bok över de omständigheter som avses i 1 mom.

9 §

Riskbaserad tillämpning av vissa skyldigheter för tjänsteleverantörer

Tjänsteleverantören ska fullgöra sina skyldigheter enligt 7 och 8 § så att leverantören utifrån resultatet av bedömningen av risker enligt 6 § 1 mom. vidtar åtminstone sådana tillräckliga åtgärder som skäligen kan krävas av leverantören, när särskilt följande beaktas:

- 1) konsumtionstjänstens typ och karaktär,
- 2) konsumtionstjänstens omfattning,
- 3) de förhållanden under vilka konsumtionstjänsten genomförs, samt
- 4) särdragen hos de persongrupper som använder konsumtionstjänsten och andra persongrupper som direkt berörs av tjänsten.

10 §

Anmälan av olyckor till tillsynsmyndigheten

Om en konsumtionstjänst orsakar eller är nära att orsaka en allvarlig olycka eller en med hänsyn till resultatet av bedömningen av risker oförutsedd olycka, ska tjänsteleverantören utan dröjsmål anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Tjänsteleverantören ska samtidigt uppge vilka åtgärder den har vidtagit på grund av det skedda.

Närmare bestämmelser om innehållet i och formen av den anmälan som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Tillsynsmyndigheter och tillsynsmetoder

11 §

Tillsyn

Säkerhets- och kemikalieverket är tillsynsmyndighet enligt denna lag.

Tillsynsmyndigheten övervakar att denna lag och de bestämmelser och beslut som utfärdats med stöd av den iakttas.

Tillsynsmyndigheten ska sköta sina uppgifter effektivt och på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt med tanke på riskerna. Om omständigheterna fordrar det ska en prioritering av uppgifterna göras.

Tillsynsmyndigheten ska utarbeta en tillsynsplan för sin tillsyn enligt denna lag. Planen ska utgå från riskerna samt beakta de olika formerna för utövning av tillsynen, så att tillsynen är så verkningsfull som möjligt. Tillsynsplanen ska ses över årligen och fullföljandet av planen ska utvärderas.

Närmare bestämmelser om tillsynsplanen och om dess innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Styrning av tillsynen

Styrningen av tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag hör till arbets- och näringsministeriets uppgifter.

13 §

Rätt att utföra inspektioner

Tillsynsmyndigheten har rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som det med tanke på den tillsyn som avses i denna lag är nödvändigt att få tillträde till och att där utföra inspektioner och vidta andra åtgärder som tillsynen förutsätter.

En inspektion får dock utsträckas till utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det finns skäl att misstänka att ett hälsobrott som avses i 44 kap. 1 § i strafflagen (39/1889) har begåtts i konsumtionstjänsten. En utomstående expert som avses i 16 § kan inte ges rätt att utföra inspektioner i utrymmen som används för boende av permanent natur.

Vid inspektionerna ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

14 §

Utredning av olyckor

Om tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs med tanke på utredningen av orsaken till en olycka eller förebyggandet av olyckor, kan tillsynsmyndigheten utreda en olycka som den fått uppgift om och som orsakats av en konsumtionstjänst. Utredningen ska klarlägga händelseförloppet och orsakerna till olyckan samt möjligheterna att förhindra att liknande olyckor inträffar på nytt.

15 §

Prover och användning av tjänsten

Tillsynsmyndigheten har rätt att ta prov på produkter som används i samband med en konsumtionstjänst och att använda konsumtionstjänsten, om detta behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den.

Om en tjänsteleverantör kräver det, ska det för prov eller användning av konsumtionstjänsten i enlighet med 1 mom. betalas ersättning enligt gängse pris, om det inte framgår att konsumtionstjänsten står i strid med denna lag eller med bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Om en konsumtionstjänst inte uppfyller kraven i denna lag eller i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, får tillsynsmyndigheten ålägga tjänsteleverantören att ersätta kostnaderna för anskaffning, testning och undersökning av konsumtionstjänsten.

I fråga om provtagning och användning av tjänsten gäller vad som i 13 § föreskrivs om utsträckande av tillsynsåtgärder till utrymmen som är avsedda för boende av permanent natur och iakttagande av förvaltningslagen.

16 §

Utomstående experter

Tillsynsmyndigheten kan anlita utomstående experter som hjälp i tillsynen. Utomstående experter kan på begäran av tillsynsmyndigheten utföra sådana inspektioner, undersökningar och utredningar som behövs för

myndighetstillsynen. En utomstående expert ska ha den sakkunskap och kompetens som inspektionerna, undersökningarna och utredningarna förutsätter. En utomstående expert ska inför den myndighet som beställt tjänsterna visa sin kompetens och påvisa att de tillämpade inspektions- och undersökningsmetoderna är tillförlitliga.

På en person som är anställd av eller har ledningsuppdrag hos en utomstående expert tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när personen sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

17 §

Avgifter för tillsynsmyndighetens prestationer

Bestämmelser om när statliga prestationer enligt denna lag ska vara avgiftsbelagda finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Tillsynsmyndigheten tar ut en avgift av tjänsteleverantören för en inspektion som gäller iakttagandet av beslut som utfärdats med stöd av 23 och 24 § samt 26 § 1 mom.

18 §

Rätt till information

Tillsynsmyndigheten har trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar som gäller rätten att få information rätt att av andra myndigheter samt tjänsteleverantörer och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få sådan information som är nödvändig för tillsynen.

19 §

Rätt att lämna ut information på eget initiativ

Tillsynsmyndigheten har trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar som gäller rätten att lämna ut information rätt att på eget initiativ lämna ut information som tillsynsmyndigheten erhållit då när den utfört i denna lag avsedda uppgifter enligt följande:

- 1) till förundersökningsmyndigheter till den del det är nödvändigt för att förebygga och utreda brott,
- 2) till åklagaren till den del det är nödvändigt för åtalsprövning,
- 3) till en behörig myndighet vid misstanke om en försummelse av att följa någon annan lag eller ett missförhållande, till den del det är nödvändigt för att myndigheten ska få kännedom om misstanken.

20 §

Information

Tillsynsmyndigheten ska informera om beslut som den har fattat med stöd av bestämmelserna i 4 och 5 kap. samt om resultaten av de utredningar av olyckor som avses i 14 §.

Tillsynsmyndigheten kan också informera om andra omständigheter som behövs för säkerheten för dem som använder en konsumtionstjänst eller direkt berörs av tjänsten.

21 §

Handräckning

Bestämmelser om polisens skyldighet att ge handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011).

22 §

Tillsynsförfarande

Tillsynsmyndigheten ska sträva efter att få tjänsteleverantören att frivilligt åtgärda det lagstridiga i den konsumtionstjänst som leverantören tillhandahåller eller i leverantörens verksamheten.

Tillsynsmyndigheten ska innan ett tillsynsbeslut eller beslut om förbud meddelas uppmana tjänsteleverantören att inom en utsatt tid åtgärda det lagstridiga i den konsumtionstjänst som tillhandahålls eller i verksamheten. Av uppmaningen ska det framgå vilka åtgärder tillsynsmyndigheten kan vidta om uppmaningen inte iakttas.

Tillsynsmyndigheten kan avvika från sina skyldigheter enligt 1 och 2 mom. om förutsättningarna för tvångsutförande enligt 25 § eller avbrytande av verksamheten enligt 26 § uppfylls eller iakttagandet av dessa skyldigheter av skäl som beror på tjänsteleverantören är uppenbart onödigt.

4 kap.

Förpliktande beslut

23 §

Tillsynsbeslut

Om tjänsteleverantören inte fullgör de skyldigheter som föreskrivs i denna lag, kan tillsynsmyndigheten ålägga tjänsteleverantören att åtgärda det lagstridiga i den konsumtionstjänst som leverantören tillhandahåller eller i leverantörens verksamhet inom en av myndigheten utsatt tid och på det sätt som myndigheten bestämmer.

24 §

Beslut om förbud

Om konsumtionstjänsten medför fara för liv eller hälsa för användaren av tjänsten eller för någon som berörs av tjänsten och faran inte kan avvärijas på något annat sätt, kan tillsynsmyndigheten förbjuda att konsumtionstjänsten tillhandahålls tills den lagstridighet som orsakar fara för liv eller hälsa har avlägsnats.

Tillsynsmyndigheten får i beslutet om förbud bestämma på vilket sätt tjänsteleverantören ska avlägsna lagstridigheten.

25 §

Avbrytande av verksamhet

Om det är uppenbart att en konsumtionstjänst medför omedelbar fara för liv eller hälsa och faran inte kan avvärijas på något annat sätt, har tillsynsmyndigheten rätt att omedelbart avbryta verksamheten till den del det är nödvändigt för att avvärika faran.

Ett avgörande om avbrytande av verksamhet ska meddelas så snart som möjligt efter det att verksamheten avbrutits och samtidigt ska ett beslut som avses i 23 eller 24 § meddelas om ett sådant inte redan har meddelats i samma ärende.

26 §

Tvångsutförande

Om det är uppenbart att en konsumtionstjänst medför omedelbar fara för liv eller hälsa och faran inte kan avvärijas på något annat sätt, har tillsynsmyndigheten rätt att på tjänsteleverantörens bekostnad låta utföra de åtgärder som är nödvändiga för att avlägsna faran.

Ett avgörande om tvångsutförande ska meddelas så snart som möjligt efter utförandet och samtidigt ska ett beslut som avses i 23 eller 24 § meddelas om ett sådant inte redan har meddelats i samma ärende.

27 §

Åläggande att lämna information

Tillsynsmyndigheten kan ålägga tjänsteleverantören att inom en utsatt tid och på det sätt som myndigheten bestämmer informera om det beslut eller förbud som myndigheten meddelat.

Tillsynsmyndigheten kan på tjänsteleverantörens bekostnad informera om de omständigheter som avses i 1 mom., om tjänsteleverantören inte har fullgjort det åläggande som myndigheten meddelat eller om det på grund av ärendets brådskande natur finns vägande skäl att informera på detta sätt.

28 §

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

Tillsynsmyndigheten kan förena tjänsteleverantörens skyldighet att lämna information enligt 18 § med vite samt förena skyldigheten i beslut som avses i 23–24 § och 27 § 1 mom. med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande på det sätt som föreskrivs i viteslagen (1113/1990).

5 kap.

Påföljder

29 §

Påföljdsavgift

En påföljdsavgift kan påföras den tjänsteleverantör som inte fullgör sin

- 1) skyldighet enligt 6 § 1 mom. att identifiera faror och bedöma risker som anknyter till konsumtionstjänsten,
- 2) skyldighet enligt 6 § 2 mom. att föra bok,
- 3) skyldighet enligt 10 § att till tillsynsmyndigheten göra en anmälan enligt den bestämmelsen.

En påföljdsavgift kan också påföras den tjänsteleverantör som inte fullgör sin

- 1) skyldighet enligt 7 § 1 mom. 1 punkten att se till att den personal som deltar i planeringen och genomförandet av tjänsten är kunnig, är tillräckligt stor och har en tydlig ansvarsfördelning,
- 2) skyldighet enligt 7 § 1 mom. 2 punkten att använda metoder, produkter och en miljö som är lämpliga för att konsumtionstjänsten ska kunna genomföras säkert,
- 3) skyldighet enligt 7 § 1 mom. 3 punkten att förbereda sig för exceptionella situationer, olyckor och nödsituationer,
- 4) skyldighet enligt 7 § 1 mom. 4 punkten att på ett klart och begripligt sätt ge användare av konsumtionstjänsten och andra som direkt berörs av tjänsten den information de behöver för att deras säkerhet ska tryggas,
- 4) skyldighet enligt 7 § 1 mom. 5 punkten att försäkra sig om tillräcklig tillsyn under den tid konsumtionstjänsten används,
- 6) skyldighet enligt 7 § 1 mom. 6 punkten att avlägsna de faror som anknyter till konsumtionstjänsten när tillhandahållandet av konsumtionstjänsten upphör,
- 7) skyldighet enligt 7 § 2 mom. eller 8 § 2 mom. att föra bok.

En påföljdsavgift kan påföras med stöd av 2 mom. endast om tjänsteleverantören inte på det sätt som avses i 9 § har vidtagit sådana tillräckliga åtgärder som skäligen kan krävas av leverantören.

30 §

Påföljdsavgiftens storlek

Påföljdsavgiftens storlek ska baseras på en helhetsbedömning och vid dess påförande ska hänsyn tas till

- 1) överträdelsens art, omfattning och varaktighet samt hur allvarlig överträdelsen är,
- 2) den vinning som erhållits genom överträdelsen, om denna uppgift finns tillgänglig,
- 3) de åtgärder som tjänsteleverantören vidtagit för att korrigera överträdelsen,
- 4) de eventuella tidigare överträdelser av bestämmelserna i denna lag som tjänsteleverantören begått,
- 5) eventuella andra faktorer som kan ha påverkat omständigheterna än de som avses i 1–5 punkten.

Om påföljdsavgiften påförs en juridisk person får påföljdsavgiften utgöra högst en procent av omsättningen eller motsvarande avkastning under året före det då överträdelsen upphörde, dock högst 100 000 euro. Om bokslutet ännu inte är klart när påföljdsavgiften påförs eller om verksamheten nyligen inletts och något bokslut inte finns att tillgå, kan omsättningen eller motsvarande avkastning uppskattas utifrån någon annan tillgänglig utredning.

Den påföljdsavgift som påförs en fysisk person får vara högst en procent av dennes inkomster enligt den verkställda beskattningen för året före det då överträdelsen upphörde, dock högst 10 000 euro. Om inkomsterna inte kan utredas på ett tillförlitligt sätt, kan de uppskattas utifrån annan tillgänglig utredning.

31 §

Påförande av påföljdsavgift

Påföljdsavgiften påförs av tillsynsmyndigheten. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

Påföljdsavgift får inte påföras, om det har förflutit mer än två år sedan handlingen. Påföljdsavgiften avskrivs när den avgiftsskyldiga fysiska personen avlider.

I ett ärende som gäller påföljdsavgift får det i syfte att påföra en fysisk person en påföljdsavgift inte användas sådana uppgifter som personen har lämnat med stöd av skyldigheten att lämna information enligt 18 § och som

har erhållits genom att personen med stöd av 28 § har förelagts vite för att fullgöra skyldigheten att lämna information.

32 §

Avstående från att påföra påföljdsavgift

Påföljdsavgift påförs inte om överträdelsen är ringa eller påförande av påföljdsavgift ska anses uppenbart oskäligt.

Påföljdsavgift påförs inte om personen för samma handling har ett ärende som gäller påförande av påföljdsavgift anhängigt eller om ärendet är avgjort och har vunnit laga kraft.

Påföljdsavgift behöver inte påföras, om tjänsteleverantören har vidtagit tillräckliga korrigerande åtgärder omedelbart efter att överträdelsen upptäcktes och det inte är fråga om en allvarlig eller återkommande överträdelse.

Påföljdsavgift behöver inte heller påföras om tillsynsmyndigheten har fått uppgift om överträdelsen genom en anmälan som avses i 10 §, förutsatt att anmälan görs utan dröjsmål på det sätt som föreskrivs i den paragrafen och uppfyller de krav som nämns i den paragrafen och det inte är fråga om en allvarlig eller återkommande överträdelse.

Påföljdsavgift behöver inte heller påföras om ett vite har dömts ut på grund av samma överträdelse.

33 §

Påföljdsavgiftens förhållande till straffrättsliga bestämmelser

Påföljdsavgift får inte påföras någon som är misstänkt för samma handling i en förundersökning, någon i fråga om vilken det pågår åtalsprövning avseende samma handling eller någon som är svarande i domstol i ett brottmål som gäller samma handling. Påföljdsavgift får inte heller påföras någon som har dömts genom en lagakraftvunnen dom för samma handling i ett brottmål.

Om ett ärende som gäller påförande av påföljdsavgift är anhängigt för samma handling eller ärendet är avgjort och har vunnit laga kraft, får förundersökning inte inledas om den misstänkte är en fysisk person och får åtal inte väckas mot en fysisk person eller dom i ett brottmål meddelas.

Bestämmelser om straff för hälsobrott finns i 44 kap. 1 § i strafflagen.

34 §

Verkställighet av påföljdsavgift

Bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgifter finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002). En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

35 §

Ändringssökande

Ändring i tillsynsmyndighetens beslut får sökas.

Bestämmelser om sökande av ändring i tillsynsmyndighetens beslut finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

36 §

Verkställighet

Ett beslut som tillsynsmyndigheten meddelat med stöd av 23–26 § eller 27 § 1 mom. ska iakttas trots ändringssökande, om inte den myndighet där ändring söks bestämmer något annat.

37 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 6 § 3 mom., 7 § 2 mom. och 8 § 2 mom. börjar sex månader efter ikraftträdandet av denna lag tillämpas på sådana tjänsteleverantörer som vid ikraftträdandet av denna lag inte har behövt utarbeta ett sådant säkerhetsdokument som avses i 7 § i konsument säkerhetslagen.

3.

Lag

om upphävande av en lag om ändring av 3 § i hälsoskyddslagen och om upphävande av en lag om ändring av 1 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av 3 § i hälsoskyddslagen (801/2023) och lagen om ändring av 1 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (192/2024).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) 1 § 1 och 3 mom., 6, 7 och 19 § samt 27 § 1 mom., av dem 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 558/2023, 1 § 3 mom. sådant det lyder i lag 993/2020 samt 6 och 7 § sådana de lyder i lag 248/2022, och

fogas till lagen en ny 4 d §, till 22 a § ett nytt 6 mom. och till 27 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 248/2022, ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på marknadskontrollen av de produkter som omfattas av tillämpningsområdet för följande lagar, om inte något annat föreskrivs i de lagar som nämns:

Denna lag tillämpas på marknadskontrollen av de produkter som omfattas av tillämpningsområdet för följande lagar, om inte något annat föreskrivs i de lagar som nämns:

- 1) hissäkerhetslagen (1134/2016),
- 2) lagen om mätinstrument (707/2011),
- 3) lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven (180/2015),
- 4) lagen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivning (1139/2016),

- 5) lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016),
- 6) elsäkerhetslagen (1135/2016),
- 7) lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven (1140/2016),
- 8) lagen om personlig skyddsutrustning som är avsedd att användas av konsumenter (218/2018),
- 9) gasanordningslagen (502/2018),
- 10) strålsäkerhetslagen (859/2018),
- 11) luftfartslagen (864/2014),
- 12) lagen om överensstämmelse med kraven för aerosoler (794/2020),
- 13) fordonslagen (82/2021),
- 14) avfallslagen (646/2011),
- 15) miljöskyddslagen (527/2014),
- 16) lagen om EU-miljömärke (832/2014),
- 17) lagen om säkerhet och utsläppskrav för fritidsbåtar (1712/2015),
- 18) lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014),
- 19) lagen om marin utrustning (1503/2011),
- 20) lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (1005/2008),
- 21) lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (387/2013),
- 22) kemikalielagen (599/2013),
- 23) lagen om kosmetiska produkter (492/2013),
- 24) tobakslagen (549/2016),
- 25) lagen om överensstämmelse för skodon och textilprodukter (265/2022),
- 26) lagen om gödselmedel (711/2022),
- 27) hälsoskyddslagen (763/1994),
- 28) lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter (102/2023),
- 29) lagen om leksakers säkerhet (1154/2011),
- 30) lagen om transport av farliga ämnen (541/2023),
- 31) lagen om konsumentprodukters säkerhet (/),
- 32) lagen om vissa brandskyddsanordningar (191/2024).

Denna lag innehåller också bestämmelser om det centrala samordningskontor som avses i artikel 10.3 i marknadskontrollförordningen, om den kontaktpunkt för produkter som avses i artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/515 om ömsesidigt erkännande av varor som är lagligen saluförda i en annan medlemsstat och om upphävande av förordning (EG) nr 764/2008, nedan *förordningen om ömsesidigt erkännande*, samt om den gemensamma nationella kontaktpunkt som avses i artikel 25.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 om allmän produktsäkerhet, ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG och rådets direktiv 87/357/EEG, nedan *förordningen om allmän produktsäkerhet*.

4 d §

Gemensam nationell kontaktpunkt

Säkerhets- och kemikalieverket är den gemensamma nationella kontaktpunkt som avses i artikel 25.2 i förordningen om allmän produktsäkerhet.

Bestämmelser om den gemensamma nationella kontaktpunktens uppgifter finns i artikel 25.2 i förordningen om allmän produktsäkerhet.

6 §

Skötseln av uppgifter och uppgifternas prioritetsordning

Marknadskontrollmyndigheten ska sköta sina uppgifter på ett så effektivt och utifrån en riskbedömning så ändamålsenligt sätt som möjligt. Om omständigheterna fordrar det ska en prioritering av uppgifterna göras. Vid riskbedömningen ska de faktorer som avses i artikel 11.3 i marknadskontrollförordningen beaktas på det sätt som föreskrivs i den artikeln och i artikel 23 i förordningen om allmän produktsäkerhet.

7 §

Kontrollplan

För marknadskontrollen av produkter som omfattas av tillämpningsområdet för de lagar som nämns i 1 § 1 mom. ska marknadskontrollmyndigheten, med undantag av kommunen, göra upp en kontrollplan där bestämmelserna i artikel 13 i marknadskontrollförordningen och artikel 23 i förordningen om allmän produktsäkerhet ska beaktas.

19 §

Föreläggande om återkallelse

Marknadskontrollmyndigheten kan förelägga en ekonomisk aktör att från marknaden och av slutanvändaren återta en produkt som medför risk för människors hälsa, säkerhet och egendom eller för miljön eller för andra allmänna intressen som avses i de lagar som nämns i 1 § 1 mom., om ett sådant föreläggande som avses i 17 § eller ett sådant förbud eller föreläggande som avses i 18 § inte är tillräckligt.

Om ett föreläggande enligt 17 § eller ett förbud eller föreläggande enligt 18 § inte är tillräckligt och den bristande överensstämmelsen fortsätter trots föreläggandet eller förbudet, kan ett föreläggande enligt 1 mom. meddelas också om dokumentationen och informationen om produkten inte överensstämmer med kraven eller inte på begäran ges in till marknadskontrollmyndigheten och bristerna är allvarliga.

Bestämmelser om förfarandet vid återkallelse av konsumentprodukter finns i artikel 36 och artikel 37 i förordningen om allmän produktsäkerhet.

Bestämmelser om återkallelse av andra produkter än konsumentprodukter finns i 19 a §.

19 a §

Återkallelse av andra produkter än konsumentprodukter

Marknadskontrollmyndigheten kan vid återkallelse av en annan produkt än en konsumentprodukt förelägga den ekonomiska aktören att dra tillbaka produkten från marknaden samt att återta produkten från slutanvändaren och i stället överlämna en motsvarande eller liknande produkt som överensstämmer med kraven eller häva köpet.

Om det anses tillräckligt för att avvärja en risk som avses i 19 § 1 mom., kan marknadskontrollmyndigheten i stället för att återta en produkt som finns hos slutanvändaren förelägga den ekonomiska aktören att reparera eller låta reparera produkten så att den risk som föranleds av ett fel eller en brist i produktens konstruktion eller sammansättning eller av att osanna, vilseledande eller bristfälliga uppgifter lämnats om produkten avvärjs.

22 a §

Befogenheter i samband med onlinegränssnitt och domännamn

Bestämmelser om förelägganden som gäller leverantörer av onlinemarknadsplatser finns dessutom i lagen om konsumentprodukters säkerhet.

27 §

Information till Europeiska kommissionen

Marknadskontrollmyndigheten ska utan dröjsmål informera Europeiska kommissionen och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om ett beslut som den fattat med stöd av 16–19 a §, om marknadskontrollmyndigheten anser att en produkts bristande överensstämmelse med kraven inte är begränsad endast till finskt territorium. I fråga om nationella åtgärder tillämpas i övrigt bestämmelserna om skyddsklausulförfaranden och det förfarande för skyddsåtgärder som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning genom vilken villkoren för saluföring harmoniseras.

Bestämmelser om informationsskyldighet i fråga om konsumentprodukter finns i lagen om konsumentprodukters säkerhet.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 1 § 1 mom. 32 punkten träder dock i kraft först den 20 .

5.

Lag

om ändring av 3 § i hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälsoskyddslagen (763/1994) 3 §, sådan den lyder i lag 1258/2022, som följer:

3 §

Förhållande till vissa författningar

Bestämmelser om hälsoskyddet finns dessutom i miljöskyddslagen (527/2014), lagen om vattentjänster (119/2001), strålsäkerhetslagen (859/2018), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), arbetarskyddslagen (738/2002), vattenlagen (587/2011), avfallslagen (646/2011), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), lagen om friluftsliv (606/1973), lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920), livsmedelslagen (297/2021), lagen om konsumtionstjänsters säkerhet (/) och veterinärvårdslagen (765/2009).

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 3 § i hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälsoskyddslagen (763/1994) 3 §, sådan den lyder i lag (/), som följer:

3 §

Förhållande till vissa författningar

Bestämmelser om hälsoskyddet finns dessutom i miljöskyddslagen (527/2014), lagen om vattentjänster (119/2001), strålsäkerhetslagen (859/2018), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), arbetarskyddslagen (738/2002), vattenlagen (587/2011), avfallslagen (646/2011), bygglagen (751/2023), lagen om friluftsliv (606/1973), lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920), livsmedelslagen (297/2021), lagen om konsumtionstjänsters säkerhet (/) och veterinärvårdslagen (765/2009).

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 19 § 3 mom. och 24 § 2 mom., sådana de lyder, 19 § 3 mom. i lag 1166/2018 och 24 § 2 mom. i lag 916/2021, som följer:

19 §

Särskilda skyldigheter vid användning av kemikalier

Bestämmelser om hantering och upplagring av kemikalier finns också i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.

24 §

Övriga tillsynsmyndigheter

De myndigheter som övervakar efterlevnaden av statsrådets förordning om maskiners säkerhet (400/2008) övervakar inom sitt behörighetsområde efterlevnaden av statsrådsförordningar som avses i 217 § 2 mom. De kommunala hälsoskyddsmyndigheterna och livsmedelstillsynsmyndigheterna övervakar var och en inom sitt behörighetsområde efterlevnaden av statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av bestämmelserna i 17 kap.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 5 kap. 16 a § och 9 kap. 16 § i konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konsumentskyddslagen (38/1978) 5 kap. 16 a § 2 mom. 2 punkten och 9 kap. 16 § 2 mom. 2 punkten, sådana de lyder, 5 kap. 16 a § 2 mom. 2 punkten i lag 1242/2021 och 9 kap. 16 § 2 mom. 2 punkten i lag 16/1994, som följer:

5 kap.

Köp av varor

16 a §

Reklamation

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får köparen åberopa fel i varan om

2) felet består i att varan i fråga om sina egenskaper inte motsvarar de krav som har uppställts i bestämmelser eller föreskrifter som har meddelats till skydd för hälsan eller egendom, eller

9 kap.

19

Köp av huselement samt byggnadsentreprenader

16 §

Reklamation

Utan hinder av 1 mom. får beställaren åberopa fel om

2) felet består i att prestationen i fråga om sina egenskaper inte motsvarar de krav som har uppställts i bestämmelser eller föreskrifter som har meddelats till skydd för hälsan eller egendom, eller

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om kosmetiska produkter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kosmetiska produkter (492/2013) 2 § 3 mom. som följer:

2 §

Förhållande till andra författningar

Bestämmelser om konsumtionstjänsters säkerhet finns i lagen om konsumtionstjänsters säkerhet (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 74 § i tobakslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tobakslagen (549/2016) 74 § 1 mom. 4 punkten och 3 mom., sådana de lyder i lag 283/2022, som följer:

74 §

Allmänna rökförbud

Tobaksrökning är förbjuden

4) på allmänna utomhuslekplatser och på andra lekplatser som till storleken, funktionerna och användningsgraden är jämförbara med dem,

Rökfria tobaksprodukter får inte användas i lokaler eller på utomhusområden som används av daghem eller läroanstalter som ger förskoleundervisning, grundläggande utbildning, yrkesutbildning eller gymnasieutbildning och inte heller på sådana utomhuslekplatser eller andra lekplatser som avses i 1 mom. 4 punkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 34 a § i jaktlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen (615/1993) 34 a § 3 och 4 mom., sådana de lyder i lag 504/2017, som följer:

34 a §

Lockbeten som har samband med föda

Ett förbud som utfärdas med stöd av 1 mom. gäller inte företag som till handelsregistret uppgett naturfotografering och naturspaning som verksamhetens art eller som verksamhetsområde. På sådana företag tillämpas lagen om konsumtionstjänsters säkerhet (/).

På den plats där ett lockbete som har samband med föda och som avses i 3 mom. placerats ska det finnas uppgifter om vem som svarar för lockbetet, inklusive dennes kontaktuppgifter. Anmälan om lockbetet med uppgifter om dess placering ska lämnas till Finlands viltcentral.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 5 § i kemikalielagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kemikalielagen (599/2013) 5 § 2 mom.

och

fogas till 5 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 554/2014, 711/2020 och 547/2023, en ny 16 punkt som följer:

5 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om att förebygga och avvärja av kemikalier orsakade faror och olägenheter för hälsa och miljö samt fysikaliska faror och olägenheter av kemikalier finns dessutom i följande lagar:

16) lagen om konsumtionstjänsters säkerhet (/).

Bestämmelser om konsumentprodukters säkerhet finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 om allmän produktsäkerhet, ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG och rådets direktiv 87/357/EEG samt i lagen om konsumentprodukters säkerhet (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 5 § i hiss säkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hiss säkerhetslagen (1134/2016) 5 § 8 mom., sådant det lyder i lag 251/2022, som följer:

5 §

Lagens förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om utsläppande på marknaden av lätthissar, rulltrappor, rullramper och lyftdörrar finns i lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav (1016/2004) och i lagen om konsumentprodukters säkerhet (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av 44 kap. 1 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 44 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom., sådana de lyder i lag 217/2018, som följer:

44 kap.

Om brott som äventyrar andras hälsa och säkerhet

1 §

Hälsobrott

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med

2) lagen om konsumentprodukters säkerhet (/) eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 om allmän produktsäkerhet, ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG och rådets direktiv 87/357/EEG,

eller i strid med bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats eller beslut i enskilda fall som meddelats med stöd av nämnda lagar och förordningar tillverkar, behandlar, för eller uppsåtligen försöker föra in i landet, innehar, lagrar, transporterar, håller till salu, förmedlar eller överlåter varor eller ämnen, preparat eller föremål

så att gärningen är ägnad att orsaka fara för någon annans liv eller hälsa ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *hälsobrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om strängare straff för gärningen inte föreskrivs någon annanstans i lag, döms för hälsobrott också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med lagen om konsumtionstjänster (/) eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats eller beslut i enskilda fall som meddelats med stöd av den lagen utför, håller till salu eller annars överlåter en konsumtionstjänst så att gärningen är ägnad att orsaka fara för någon annans liv eller hälsa.

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om vissa brandskyddsanordningar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om vissa brandskyddsanordningar (191/2024) 2 § 5 mom. som följer:

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om konsumentprodukters säkerhet finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 om allmän produktsäkerhet, ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG och rådets direktiv 87/357/EEG samt i lagen om konsumentprodukters säkerhet (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den xx xxxx 20xx

Statsminister

Petteri Orpo

Arbetsminister Arto Satonen